

Aileye Yabancılaşma ile İlgili Araştırmaların İncelenmesi*

Investigation of Studies on Family Estrangement

Zeynep ÇELİK¹, Mehmet GÜVEN²

¹ Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, zeynepcelik@gazi.edu.tr

ORCID: 0009-0007-2014-0691

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, mehmetguven@gazi.edu.tr

ORCID: 0000-0002-0134-7562

Başvuru: 10.01.2025

Kabul: 29.05.2025

Atıf:

Çelik, Z. ve Güven, M. (2025). Aileye yabancılaşma ile ilgili araştırmaların incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 36(3), 553-570. DOI: 10.33417/tsh.1617334

ÖZ

Bu sistematik inceleme makalesi, aileye yabancılaşma konusunu ele almaktadır. Bireyin ailesinden kendi isteği ve bilinçli bir şekilde uzaklaşması olarak tanımlanan aileye yabancılaşma, fiziksel veya duygusal nitelikli olabilmektedir. Bu çalışmada aileye yabancılaşma kavramı hakkında yapılmış araştırmaların sistematik biçimde incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Ekim-Kasım 2024 tarihleri arasında Web of Science veri tabanında yapılan literatür taramasında "Family Estrangement", "Parent Estrangement", "Sibling Estrangement" ve "Estranged Parent" anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Araştırmalar dahil etme kriterlerine göre değerlendirilmiş ve 31 araştırma incelemeye alınmıştır. Araştırmaların incelenmesi sonucunda elde edilen bulgularına göre araştırmaların çoğunun örneklem grubunun 0-50 katılımcı arasında olduğu, çalışma grubunun yetişkin çocuklardan oluştuğu ve araştırma yöntemi olarak da nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bulunmuştur. Yıllara göre incelendiğinde araştırmaların çoğunun son altı yıl içerisinde yapıldığı, konularına göre incelendiğinde ise en çok ele alınan konunun yetişkin çocukların aileye yabancılaşma deneyimi ve algılarının olduğu ve en az ele alınan konunun ise diğer kişilerin aileye yabancılaşma kavramına ilişkin algıları olduğu bulunmuştur. Bulgular tartışılmış ve bu doğrultuda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Aileye yabancılaşma, kardeşe yabancılaşma, aile ilişkileri, ebeveyn çocuk ilişkisi

ABSTRACT

This review article examines family estrangement. Family estrangement is defined as the voluntary and conscious separation of an individual from their family and can be physical or emotional. To examine studies conducted on family estrangement, a literature review was conducted between October-November 2024 using the keywords 'Family Estrangement', 'Parent Estrangement', 'Sibling Estrangement', and 'Estranged Parent' in the Web of Science database. Studies identified through the literature search were evaluated according to inclusion criteria, and 31 studies were included in the analysis. Document analysis was used. According to findings obtained, it was found that the sample size of most studies was between 0-50 participants, the study population consisted of adult children, and qualitative research methods were employed. When analyzed by year, most studies were conducted within the last six years. Analysis by topic revealed that the most frequently examined topic was adult children's experiences and perceptions of family estrangement, while the least studied area was other

*Bu çalışma, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri Kongresi'nde bildirisi olarak sunulmuştur.

family members' perspectives on family estrangement. Findings were discussed and suggestions are provided.

Keywords: *Family estrangement, sibling estrangement, family relations, parent child-relation*

GİRİŞ

Her bireyin temel ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu ihtiyaçlar fizyolojik nitelikte olabileceği gibi psikolojik nitelikte de olabilir. Sevme, sevilme ve diğerleri için değerli olduğunu hissetme bireyin temel ihtiyaçlarından (Glasser, 2010). Birey, diğerleri ile tutarlı ve anlamlı ilişkiler kurabilme yönünde bir güdüye sahiptir ve aidiyet eksikliği nedeniyle yoksunluk hisseder (Baumeister ve Leary, 1995). Aile bu ihtiyaçların karşılanabileceği bir ortamdır. Ancak bazı ailelerde bireyin bu ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik şartlar sunulmayabilir. Glasser'e (2010) göre bireyin ihtiyacı doyurulmadığında olumsuz duygulanım ortaya çıkar ve çeşitli düzeylerde kaygı başta olmak üzere psikolojik semptomlar meydana gelebilir. Diğer taraftan her birey ebeveynleri ile arasında farklı düzeylerde de olsa çözülmemiş duygusal bağlara sahiptir. Bu bağların yoğun olması durumu duygusal kopma (Emotional Cutoff) ile sonuçlanabilir (Bowen, 2004).

Bireyin ailesinden duygusal bağlarını koparması durumu, Bowen (2004) tarafından duygusal kopuş olarak tanımlanmıştır. Duygusal bağı koparma stratejileri, marginalization, alienation ve estrangement olarak literatürde karşılık bulmaktadır (Sharp ve Dorrance Hall, 2017). Türkçe karşılığı bakımından alienation ve estrangement kavramları yabancılaşma anlamına gelirken marginalization ötekileştirme ve dışlama anlamını içermektedir (Cambridge University Press & Assessment, n.d.; Oxford University Press, n.d.).

Marjinalizasyona maruz kalan bireyi, Fitness (2005), diğer aile üyeleri tarafından reddedilen aile üyesi olarak tanımlamış ve benzetme amacıyla "kara koyun" ifadesini kullanmıştır. Araştırmacı tarafından yürütülen bir araştırmada 70 üniversite öğrencisinin %80'i ailelerinde ötekileştirilen biri olduğunu belirtmiş ve %21'i bu kişinin kendisi olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca ötekileştirildiğini ifade eden bireylerin hepsi ailelerinden çeşitli yönlerden farklı oldukları için bu durumu yaşadıklarını düşünmektedir. Katılımcıların farklı olduklarına ilişkin düşünceleri ebeveyn ve kardeşlerin yorumları ile güçlenmiştir. Alienation, çocuğun bir ebeveynine karşı, gerçek deneyiminden uzak, ısrarcı şekilde öfke, korku gibi olumsuz duygu ve davranışlarının gözlemlenmesi durumudur (Kelly ve Johnston, 2001). Aynı araştırmacılara göre, çocuğun, tereddütsüz biçimde reddettiği ebeveyn genellikle çocuğuna yönelik istismar girişimi olmamıştır ve çocuğun ebeveyni ile ilgili algıları önemli ölçüde çarpıtılmıştır. Gardner (1985) ise Ebeveyn Yabancılaştırma Sendromunu (Parental Alienation Syndrome) tanımlamıştır. Bu sendrom, bir ebeveynin diğer ebeveyne ilişkin çocuğunun beynini yıkaması da dahil olmak üzere bilinçli ve bilinçdışı faktörleri de içeren çocuğun ebeveynine karşı bir suçluluk duymadan nefret etmesidir. Family Estrangement anlamına gelen aileye yabancılaşma kavramı ise, bireyin bir ya da daha fazla aile üyesinden aralarındaki gerilimi azaltma amacıyla kendi isteği ile fiziksel veya duygusal anlamda uzaklaşması durumu olmakla birlikte temelde duygusal ve fiziksel olmak üzere iki tür yabancılaşma olsa da döngüsel şekilde yabancılaşma deneyimini yaşanabilmektedir (Agllias, 2016a).

Scharp (2016), aileye yabancılaşma kavramının üç yaklaşım ile açıklandığını belirtmiştir. Bu yaklaşımlardan ilki Bowen tarafından tanımlanmış olan duygusal kopma kavramıdır. Bowen (2004),

duygusal kopuşu, bireyin ebeveynleriyle çözülmemiş duygusal bağlarını yönetme biçimi olarak belirtmiş ve kendini izole etme, fiziksel kaçış ya da duygusal ve fiziksel kaçışın birleşimi ile ele almıştır. İkinci yaklaşımda ise Carr vd. (2015) tarafından ele alınmış olan iletişim durumunu temel almaktadır. Carr vd. (2015) göre yabancılaşma sözlü iletişimin yokluğunu içermektedir ve yabancılaşmayı anlamak için de iletişimsel bir perspektif almak önemlidir. Üçüncü yaklaşım ise yasama sistemidir. Sharp (2016), bu yaklaşımının bağlamının daha çok boşanma ve boşanma sonrası ebeveyn çocuk ilişkileri ile sınırlı ve bir ebeveynin çocuğuna diğer ebeveynine karşı yabancılaştırmasına odaklı olduğunu belirtmiştir.

Agllias (2011) tarafından aile üyeleri arasındaki yüksek şiddetli ve devamlı çatışmalar nedeniyle ortaya çıkan fiziksel mesafe ve sevgi kaybı olarak tanımlanan aileye yabancılaşma kavramında birey ailesinden uzaklaşma sürecinde aktif rol oynamaktadır. Aileye yabancılaşma belirsiz bir kayıp durumudur. Aileye yabancılaşma nedeni, süresi ve uzlaşma ihtimali bilinmediği ve sosyal faktörlerin de etkisi ile aile üyeleri kafa karışıklığı yaşayabilir. Bu durum mahrum bırakılmış yas (disenfranchised grief) ile sonuçlanmaktadır (Agllias, 2011). Yabancılaşma sürecinin sekiz bileşeni bulunmaktadır (Sharp, 2019). İletişimin kalitesi, iletişimin miktarı, fiziksel mesafe, duyguların varlığı/yokluğu, olumlu/olumsuz duygulanım, uzlaşma/aile olma arzusu, rol karşılıklılığı ve yasal eylem bu bileşenlerdendir. Bu bileşenler birleşerek yabancılaşma sürecinin bütünü oluşturmaktadır. Bileşenlerin belirginlik ve deneyimleme düzeylerinin birleşiminin, yabancılaşma derecesini gösterdiği öne sürülmüştür.

Fiziksel, duygusal, döngüsel yabancılaşma Agllias (2016a) tarafından tanımlanmıştır. Fiziksel yabancılaşma durumunda fiziksel temas kesilebilir ya da yok olabilir, sınırlı bir etkileşim söz konusudur. Duygusal yabancılaşma deneyimleyen aile üyeleri, zorunlu durumlarda bir araya gelebilir ancak bu beraberliklerde gerilim artar, pasif agresif veya kaçınma davranışları görülebilmektedir. Döngüsel yabancılaşma ise ilişkinin fiziksel yabancılaşma, duygusal yabancılaşma ve uzlaşma üçgeni içinde gidip gelmesidir.

Aileye yabancılaşma kavramı ile yapılan araştırmalar genellikle ebeveyn ve yetişkin çocuklarını temel almış olsa da kardeşe yabancılaşma kavramı da bulunmaktadır. Kardeşler arasındaki temas, iletişim ve ilişki kalitesindeki durgunluk ve uzaklık kardeşe yabancılaşma olarak açıklanmaktadır (Blake v.d., 2022). Araştırmacılar, bu yabancılaşma durumunun, kardeş kayırması, istismar, çatışmaların ve ebeveyn yabancılaşmanın nedeni olabileceğini ortaya koymuştur. Kardeşe yabancılaşmaya ilişkin risk faktörleri arasında yarı/tam üveylik, 18 yaşına kadar olan dönemin en az yarısında birlikte ikamet etmeme ve çok sayıda kardeşe sahip olma bulunmaktadır (Hank ve Steinbach, 2023).

Aileye yabancılaşma kavramının yeni sayılabilecek bir çalışma konusu oluşu ve henüz Türkiye’de çalışılmamış olması nedeni ile bu kavram hakkında yapılan araştırmaların incelenmesi ilgili alanyazına ilişkin bilgilendirici ve gelecekteki araştırmalara katkı sağlayıcı olması bu araştırmanın önemini göstermektedir. Bu araştırmanın amacı aileye yabancılaşma kavramı hakkında yapılmış

araştırmaların incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Aileye yabancılaşma araştırmalarının yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Aileye yabancılaşma araştırmalarının kullanılan araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
- Aileye yabancılaşma araştırmalarının örneklem büyüklüklerine göre dağılımı nasıldır?
- Aileye yabancılaşma araştırmalarının çalışma gruplarına göre dağılımı nasıldır?
- Aileye yabancılaşma araştırmalarının konu ve başlıca sonuçlarına göre dağılımı nasıldır?

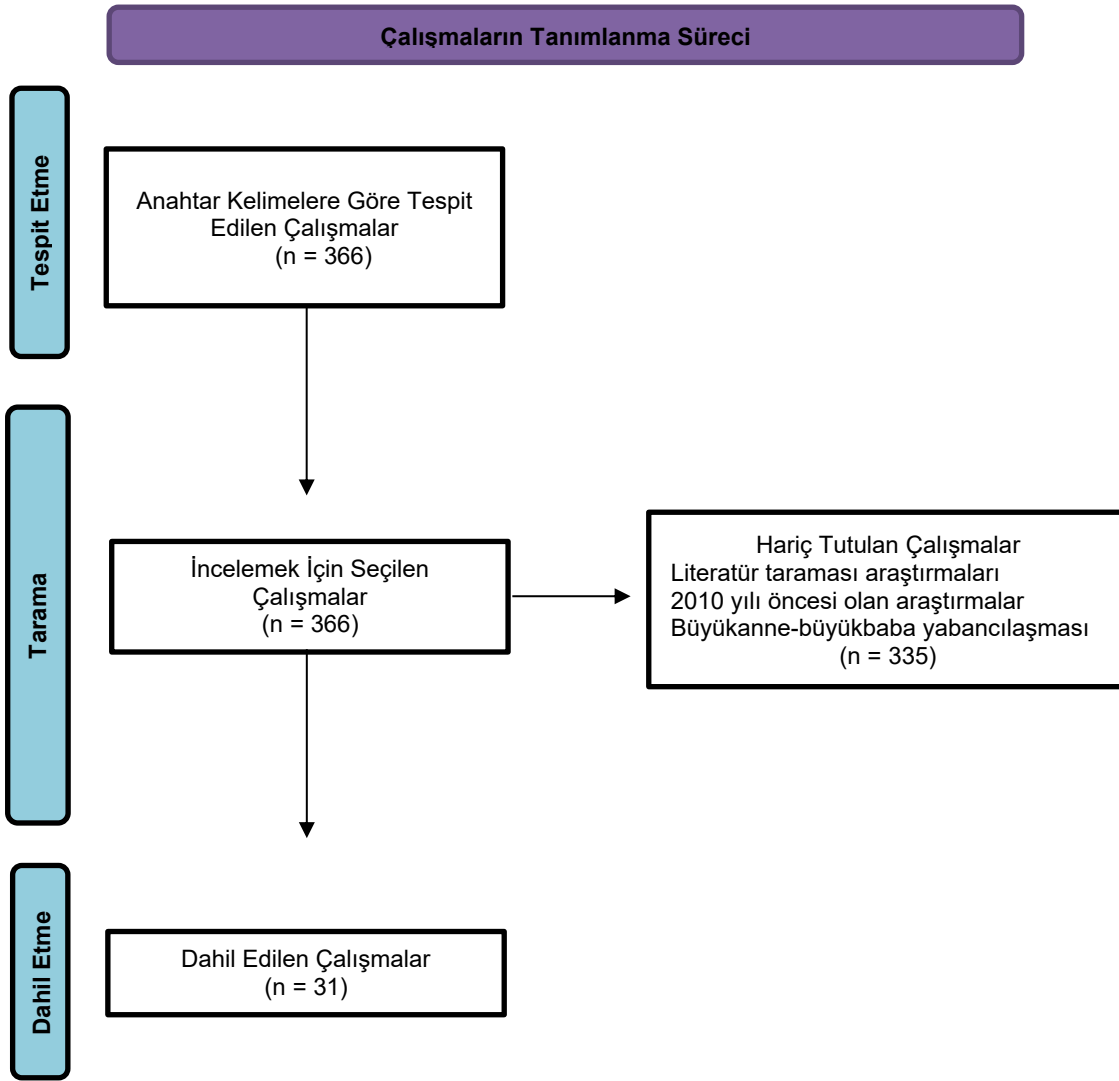
YÖNTEM

Bu araştırma aileye yabancılaşma kavramı hakkında yapılmış araştırmaların incelendiği bir sistematik derleme araştırmasıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, nitel araştırmalardaki bir veri toplama yöntemidir (Creswell, 2013). Bu analiz yöntemi dokümanların incelenip değerlendirildiği sistemli bir işlemdir (Bowen, 2009). Bu doğrultuda bu araştırmada aileye yabancılaşma kavramı ile ilgili araştırma makaleleri incelenmiştir.

Araştırmaya dahil edilebilecek araştırmalara Ekim-Kasım 2024 tarihleri arasında Web of Science veri tabanı kullanılarak “Family Estrangement”, “Parent Estrangement”, “Sibling Estrangement” ve “Estranged Parent” anahtar kelimeleri kullanılarak ulaşılmıştır. Ulaşılan 366 araştırmadan, literatür taraması araştırmaları, 2010 yılı öncesi olan araştırmalar ve büyükanne-büyükbaba yabancılaşmasını içeren araştırmalar hariç tutularak geri kalan 31 araştırma incelemeye dahil edilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan Araştırma Sınıflama Formu kullanılmıştır. Araştırma Sınıflama Formu incelenen araştırmaların yıllara göre dağılımı, kullanılan araştırma yöntemi, örneklem büyüklüğü, çalışma grubu, araştırmaların konuları ve başlıca sonuçları değişkenlerini içermektedir.

Bu çalışmaya dahil edilen araştırmalarda incelenmesi amaçlanan değişkenlere göre kategoriler oluşturulmuştur. Elde edilen veriler ilişkili olduğu kategorilere yerleştirilmiştir. Her bir kategoride bulunan araştırma sayısı ve yüzdelikler hesaplanarak rapor haline getirilmiştir. Aşağıda sunulan Şekil 1’de sistematik derlemeye yönelik PRISMA şemasına (Page vd., 2021) yer verilmiştir.

Şekil 1: PRISMA Şeması**BULGULAR**

Çalışma kapsamında incelenen araştırmaların yılına, araştırma yöntemine, örneklem büyüklüğüne, çalışma grubuna, konu ve sonuçlarına göre dağılımları aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	<i>f</i>	%
2010	0	0
2011	1	3
2012	0	0
2013	1	3
2014	1	3
2015	4	13
2016	2	6
2017	1	3
2018	3	10

Tablo 1: Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımı (Devamı)

Yıllar	<i>f</i>	%
2019	1	3
2020	4	13
2021	2	6
2022	6	19
2023	3	10
2024	2	6
Toplam	31	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaların yıllara göre dağılımları incelendiğinde araştırmaların %19 ile 2022 yılında ($f = 6$), %13 ile 2015 ve 2020 yılında ($f = 4$), %10 ile 2018 ve 2023 yılında ($f = 3$), %6 ile 2016, 2021 ve 2024 ($f = 2$) yılında, %3 ile 2011, 2013, 2014, 2017 ve 2019 yılında ($f = 1$) yayınlandığı görülmektedir. 2010 ve 2012 yıllarında yayınlanmış bir araştırmaya rastlanılmamıştır.

Tablo 2: Araştırmaların Yöntemine Göre Dağılımı

Araştırma Yöntemi	<i>f</i>	%
Nitel	22	71
Betimsel	4	13
İlişkisel	4	13
Karma	1	3
Toplam	31	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere incelenen araştırmaların %71’i nitel ($f = 22$), %13’ü betimsel ($f = 4$), %13’ü ilişkisel ($f = 4$) ve %3’ü karma ($f = 1$) desen ile yapılmıştır.

Tablo 3: Araştırmaların Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı

Örneklem Büyüklüğü	<i>f</i>	%
0-50	15	48
50-500	8	26
500+	8	26
Toplam	31	100

Tablo 3’te görüldüğü üzere incelenen araştırmaların %48’i 0-50 arası katılımcı ($f = 15$), %26’sı 50-500 arası katılımcı ($f = 8$), %26’sı 500 ve üzeri katılımcı ($f = 8$) ile yürütülmüştür.

Tablo 4: Araştırmaların Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Çalışma Grubu	<i>f</i>	%
Yetişkin Çocuklar	13	42
Ebeveynler	9	29
Hem ebeveyn hem yetişkin çocuklar	6	19
Diğerleri	3	10
Toplam	31	100

Tablo 4’de görüldüğü üzere incelenen araştırmaların %42’si yetişkin çocuklar (f = 13), %29’u ebeveynler (f = 9), %19’u hem ebeveyn hem yetişkin çocuklar (f = 6) ve %10’u diğerleri (f = 3) üzerine yapılmıştır. Diğerleri olarak belirtilen araştırmalar diğer aile üyelerini ve yabancılaşma deneyimi olmayan bireyleri kapsamaktadır.

Tablo 5. Araştırmaların Konu ve Başlıca Sonuçlarına Göre Dağılımı

Konu	f	%	Sonuçlar
Yabancılaşma Nedenleri	7	23	Ebeveynin kötü muamelesi, istismarı ve ilgisizliği (Scharp vd., 2015) Rahatlama ve alan yaratma amacı (Agllias, 2018) Çocukların sakıncalı ilişkileri ve haklılık duyguları, ebeveynin zarar verici davranışları (Carr vd., 2015) Değer farklılıkları (Gilligan, 2015) Anlaşmazlıklar (Conti, 2015) İstismar, kötü ebeveynlik ve ihanet (Agllias, 2016b) Değer ve beklenti ihlali (Gilligan vd., 2022)
Yabancılaşma Sıklığı	1	3	Katılımcıların %43,5’i bir yabancılaşma yaşadığını ve bu katılımcıların %39’u çekirdek ailesinden %61’i ise geniş aile üyelerinden yabancılaştığını bildirmiştir (Conti, 2015).
Kardeşe Yabancılaşma Nedenleri	2	6	Kardeş kayırması, istismar, çatışmalar, ebeveyn yabancılaşma (Blake, 2022) Yarı/tam üveylik, 18 yaşının en az yarısında birlikte kalmama ve çok sayıda kardeşe sahip olma (Hank ve Steinbach, 2023).
Yetişkin Çocukların Deneyimleri	8	26	Önemli bir kayıp olarak algılama, ailenin avantajlarını özleme, yabancılaştıkları kişiyi özlememe, durumu korumaya çalışma (Agllias, 2018) Olumsuz duygulanımın 18 aydan 10 yıla kadar süren bir dönem sonrasında daha az belirgin olması, sınırlı iletişim devam ettiğinde öfkelenme (Melvin ve Hickey, 2022) Yabancılaşmanın bağımsızlık olarak tanımlanması, taşınması çok ağır bir etiket olması (Costa vd., 2020a) Ekonomik ve sosyal uygulamaların azlığı, güvencesiz ve değişken deneyimlerden etkilenme (Costa vd., 2020b) Yabancılaşmanın gizli tutulması, diğerleri tanıklık ettiklerinde, sorulduğunda, yarar sağlayacaksa açıklama yapılması (Scharp, 2016) İletişim kurma korkusu, iletişimsizlik nedeniyle üzüntü duyma, iletişimsizlik için minnettarlık, hoş karşılanan iletişim ve yeniden bağ kurma baskısı, hoş karşılanmayan iletişim ve yeniden bağ kurma baskısı, yanıt konusunda kafa karışıklığı ve mesafe kararının yeniden onaylanması (Sharp, 2021) Psikolojik iyi olma açısından hem olumlu hem de olumsuz deneyim (Elizabeth, 2021) Belirsizliği tanımlama konusunda ebeveyn sevgisi, kimlik, güvenlik, istismar döngüsü, kendilik ve ağ belirsizlikleri temaları (Scharp ve McLaren, 2018),
Ebeveynlerin Algıları	4	13	Değersizleştirilme, sosyal damgalanmaya maruz kalma, kronik kayıp, travmatik yas ifadeleri (Agllias, 2013) Ebeveyn reddi, ilişkisel değersizlik olarak tanımlama (Agllias, 2015) Annelerin olumsuz koşullarda genellikle ayrılmış çocuklarıyla barışmaması, değer ve beklenti ihlali (Gilligan vd., 2022) Annelerin yabancılaşma için içsel atıfları destekleme olasılıklarının, dışsal atıflara göre daha düşük olması (Schoppe-Sullivan vd., 2023)

Tablo 5. Araştırmaların Konu ve Başlıca Sonuçlarına Göre Dağılımı (Devamı)

Konu	f	%	Sonuçlar
Aile Üyelerinin Kavrama Yönelik Algıları	2	6	Yabancılaşmış aile ilişkilerinin ideal olduğu, devam eden yabancılaşmaları hakkında kararsızlıkları, kolayca anlaşılabilir bir durum olmadığı (Allen & Moore, 2017) Sıkışmış hissetme nedeni olarak haberci olma isteği, bilgi talebi ve yabancılaşmış ebeveyn-çocuk ikilisi hakkında olumsuz konuşmalar (Scharp, 2020)
Kavrama İlişkin Algı	1	3	Yabancılaşmış yetişkin çocuğa ilişkin olumsuz ve olumlu stereotipler, yabancılaşmış ebeveyne ilişkin olumsuz değerlendirmelerin bulunması (Rittenour vd., 2018).
Terapötik Destek	4	13	Öyküsel terapi müdahalesini bibliyoterapi ve yeniden yapılandırıcı anlatısında aracı olarak Kur'an okuma ile birleştirilerek Müslüman ebeveyne yönelik bir vaka araştırması gerçekleştirilmiş, ebeveynin dışsallaştırma süreci olumlu yönde etkilenmiştir (Ali, 2022) Danışanlar, soğuk veya tepkisiz bir terapötik ilişki yaşadıklarında, yabancılaşmanın nedenleri ve sonuçları yeterince ele alınmadığında, anlaşılmadığında, danışmanlık yararsız olarak deneyimlenmiştir (Blake vd., 2022) Danışanlar, aile ilişkileri hakkında kendi kararlarını verme konusunda desteklendiğinde, içgörü ve anlayış geliştirip hayatlarında ilerleme kaydetmektedir (Blake vd., 2020) Yabancılaşmış aile üyelerini yeniden bir araya getirmek için bilişsel-davranışçı tekniklerini ve aile sistemleri stratejisi ile birleştiren bütünlüsel bir yaklaşım, değişimi kolaylaştırmak için somut bir mekanizma sağlar (Dattilio ve Nichols, 2011).
Diğer Değişkenler ile ilişkisi	4	13	Aile yabancılaşması ile bireylerin psikolojik iyilik hali arasında oldukça anlamlı negatif ilişki; bir ebeveyne veya bir kardeşe yabancılaşma yaşam memnuniyeti ile eşit derecede güçlü negatif ilişkili olduğu hem ebeveyn hem de kardeşe yabancılaşma durumunda bu ilişkinin önemli ölçüde daha büyük olduğu (Hank vd., 2024) Yabancılaşmanın devam ettiği ailelere göre yabancılaşmayı çözmüş ailelerdeki ebeveynlerin bağlanma güvenliği daha yüksek olduğu (Coleman vd., 2022) En kopuk ebeveyn-çocuk ilişkisinin en yüksek depresyon belirtileri ile ilişkili olduğu, yabancılaşmış ebeveyn çocuk ilişkisi diğer çocukla olan sıkı bağların psikolojik faydaları azalttığı (Li ve Zhang, 2023) Son 12 ayda en az bir yetişkin çocukla iletişimin olmaması boşanmanın ebeveynin zihinsel sağlığı üzerindeki olumsuz etkisini artırdığı (Lin vd., 2024)

Tablo 5'te görüldüğü üzere araştırmaların %23'ü yabancılaşma nedenleri konusunda yapılmıştır (f = 7). Bu konudaki araştırmaların genel sonuçlarına bakıldığında yabancılaşmanın nedenleri arasında yetişkin çocuklar açısından ebeveynin kötü muamelesi, istismarı, ilgisizliği (Scharp vd., 2015), ihaneti (Agllias, 2016), rahatlama ve alan yaratma isteği (Agllias, 2018), ebeveynin zarar verici davranışları (Carr vd., 2015) ve anlaşmazlık (Conti, 2015) bulunmaktadır. Ebeveynler açısından ise çocukların sakıncalı ilişkileri ve haklılık duyguları (Carr vd., 2015), değer farklılıkları (Gilligan, 2015), değer ve beklenti ihlali (Gilligan vd., 2022) bulunmaktadır.

Araştırmaların %3'ü yabancılaşıma sıklığı ($f = 1$) konusunda yapılmıştır. Bu konuda yapılan araştırmanın bulgularına göre katılımcıların %43,5'i bir yabancılaşıma yaşadığını belirtmiştir. Yabancılaşıma yaşadığını belirten katılımcıların %39'u çekirdek ailesinden bir veya daha fazla kişi ile %61'i ise geniş aile üyelerinden yabancılaştığını bildirmiştir (Conti, 2015).

Araştırmaların %6'sı kardeşe yabancılaşıma ($f = 2$) konusundadır. Bu konudaki araştırmaların genel sonuçlarına bakıldığında kardeşler arası yabancılaşıma kardeş kayırması, istismar, çatışmaların ve ebeveyn yabancılaşıma neden olabilmektedir (Blake, 2022) ve yarı/tam üveylik, 18 yaşının en az yarısında birlikte kalmama ve çok sayıda kardeşe sahip olmak yabancılaşımanın önünü açan etmenlerdir (Hank ve Steinbach, 2023).

Araştırmaların %26'sını yetişkin çocukların deneyimleri ($f = 8$) konusu oluşturmaktadır. Bu konudaki araştırmaların bulgularına göre yabancılaşımayı deneyimleyen yetişkin çocuklar, bu durumu önemli bir kayıp olarak görmekte, ailenin avantajlarını özlemekte, yabancılaştıkları kişiyi özlememekte, durumu korumayı araştırmakta (Agllias, 2018) ve 18 aydan 10 yıla kadar süren bir dönem sonrasında olumsuz duygulanımları azalmakta ve iletişim halinde öfkelenmektedir (Melvin ve Hickey, 2022). Yetişkin çocuklar, yabancılaşımayı taşıması zor bir etiket ve bağımsızlık olarak tanımlamayı tercih etmekte (Costa vd., 2020a), ekonomik ve sosyal uygulamaların azlığı, güvencesiz ve değişken deneyimlerden etkilenmektedir (Costa vd., 2020b). Bununla beraber yabancılaşımayı gizli tutup yalnızca sorulduğunda ve eğer yarar sağlayacaksa açıklama yapmaktadırlar (Scharp, 2016). Yabancılaşıma ile ilişkili, iletişim kurma korkusu, iletişimsizlik nedeniyle üzüntü duyma, iletişimsizlik için minnettarlık, hoş karşılanan iletişim ve yeniden bağ kurma baskısı, hoş karşılanmayan iletişim ve yeniden bağ kurma baskısı, yanıt konusunda kafa karışıklığı ve mesafe kararının yeniden onaylanması temalarında değişken davranışları bulunmaktadır (Sharp, 2021). Yetişkin çocukların psikolojik iyi olma açısından hem olumlu hem de olumsuz deneyimi bulunmaktadır (Elizabeth, 2021). Yetişkin çocukların yaşadıkları belirsizliği tanımlama konusunda ebeveyn sevgisi, kimlik, güvenlik, istismar döngüsü, kendilik ve ağ belirsizlikleri temaları (Scharp ve McLaren, 2018) ortaya çıkmıştır. Araştırmaların %13'ünde ebeveynlerin algıları ($f = 4$) konusu ele alınmıştır. Bu konuyu ele alan araştırmaların bulgularına göre çocuğu yabancılaştırmış ebeveynler, değersizleştirilme, sosyal damgalanmaya maruz kalma deneyimi yaşamakta, kronik kayıp, travmatik yas ifadeleri bulunmakta (Agllias, 2013), bu durumu ebeveyn reddi ve ilişkisel değersizlik olarak tanımlamaktadır (Agllias, 2015a). Annelerin yaşadıkları olumsuz koşullarda genellikle ayrılmış çocuklarıyla barışmadığı (Gilligan vd., 2022) ve yabancılaşıma için içsel atıfları destekleme olasılıkları, dışsal atıflara göre daha düşük olduğu (Schoppe-Sullivan vd., 2023) sonuçlarına varılmıştır.

Araştırmaların %6'sı aile üyelerinin aile yabancılaşımasına yönelik algıları ($f = 2$) konusundadır. Bu konudaki araştırmaların bulgularına göre aile üyeleri yabancılaştırmış aile ilişkilerinin ideal olduğunu, devam eden yabancılaşımları hakkında kararsızlıklarını, kolayca anlaşılabilir olmadığını belirtmiş (Allen & Moore, 2017) ve yaşadıkları sıkışmışlık hislerinin nedenlerinin haberci olma isteği, bilgi talebi ve yabancılaştırmış ebeveyn-çocuk ikilisi hakkında olumsuz konuşmalar (Scharp, 2020) olduğu bulunmuştur.

Kavrama ilişkin algı ($f = 1$) araştırmaların %3'ünü oluşturmaktadır. Bu konuda ele alınan araştırma incelendiğinde yabancılaşıma durumunun dışında kalan kişilerin yabancılaşıma yetişkin çocuğa ilişkin hem olumsuz hem de olumlu yargıları bulunurken yabancılaşıma ebeveyne ilişkin ise olumsuz değerlendirmelerinin bulunduğu (Rittenour vd., 2018) görülmüştür.

İncelenen araştırmaların %13'ünü terapötik destek ($f = 4$) konusunu ele alan araştırmalar oluşturmaktadır. Bu konuyu ele alan araştırmaların bulguları incelendiğinde çocuğu yabancılaşıma bir babaya yönelik öyküsel terapi müdahalesini bibliyoterapi ve yeniden yapılandırıcı anlatısında aracı olarak Kur'an okuma ile birleştirilerek müdahale gerçekleştirilmiş ve bu müdahale ebeveynin dışsallaştırma sürecini olumlu yönde etkilemiştir (Ali, 2022). Ailelerine yabancılaşıma danışanlara göre yararsız danışma sürecinde soğuk veya tepkisiz bir terapötik ilişki yaşadıkları, yabancılaşımanın nedenleri ve sonuçları yeterince ele alınmadığı ve anlaşılmadığı ortaya konulmuştur (Blake vd., 2022). Olumlu bir psikolojik destek sürecinde ise danışanlar, aile ilişkileri hakkında kendi kararlarını verme konusunda desteklendiğinde, içgörü ve anlayış geliştirip hayatlarında ilerleme kaydettiği bulunmuştur (Blake vd., 2020). Yabancılaşıma aile üyelerini yeniden bir araya getirmek için bilişsel-davranışçı tekniklerini ve aile sistemleri stratejisi ile birleştiren bütünlük bir yaklaşımının değişimi kolaylaştırmak için somut bir mekanizma sağladığı sonucuna varılmıştır. (Dattilio ve Nichols, 2011). Yabancılaşıma kavramının diğer değişkenler ile ilişkisi ($f = 4$) konusu araştırmaların %13'ünü oluşturmaktadır. Bu konudaki araştırmaların bulguları incelendiğinde aile yabancılaşıması ile bireylerin psikolojik iyilik hali arasında oldukça anlamlı negatif ilişki bulunmuş ve bir ebeveyne veya bir kardeşe yabancılaşıma yaşam memnuniyeti ile eşit derecede güçlü negatif ilişkiler sergilerken, her iki bağa da yabancılaşıma ilgili katsayının önemli ölçüde daha büyük olduğu bulunmuştur (Hank vd., 2024). Diğer bir bulgu ise yabancılaşımanın devam ettiği ailelere göre yabancılaşımayı çözmüş ailelerdeki ebeveynlerin bağlanma güvenliğinin daha yüksek olduğudur (Coleman vd., 2022). Kuşaklar arası ilişkilerin kalıplarının yaşlı ebeveynlerin depresif belirtileriyle ilişkisinin incelendiği araştırmada en uzak ebeveyn-çocuk ilişkisinin en yüksek depresyon belirtileri ile ilişkili olduğu ve yabancılaşıma ebeveyn çocuk ilişkisinin diğer çocukla olan sıkı bağların sağladığı psikolojik faydaları azalttığı bulunmuştur (Li ve Zhang, 2023). Elli yaşından sonra gerçekleşen boşanma deneyimi bulunan ebeveynlerin çocuklarıyla kopukluk durumlarının depresif belirtileri arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmada ise son 12 ayda en az bir yetişkin çocukla iletişimin olmaması, boşanmanın ebeveynin zihinsel sağlığı üzerindeki olumsuz etkisini arttırmaktadır (Lin vd., 2024).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada aileye yabancılaşıma kavramı ile ilgili yapılmış araştırmalar sistematik derleme yöntemi ile incelenmiştir. Araştırmada dahil etme ve hariç tutma kriterlerine göre belirlenen 31 araştırma incelenmiştir. Araştırmalar, yılına, yöntemine, örneklem büyüklüğüne, çalışma grubuna, konu ve sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

Yıllara göre araştırmalar incelendiğinde araştırmaların %19'u 2022 yılında (f = 6), %13'ü 2015 ve 2020 yılında (f = 4), %10'u 2018 ve 2023 yılında (f = 3), %6'sı 2016, 2021 ve 2024 (f = 2) yılında, %3'ü 2011, 2013, 2014, 2017 ve 2019 yılında (f = 1) yayınlandığı ve 2010 ve 2012 yıllarında bu konuda hiçbir araştırma yayınlanmadığı sonucuna varılmıştır. Araştırmaların büyük çoğunluğu son altı yıl içerisinde yapılmıştır. Bu durum, aileye yabancılaşma kavramının son yıllarda dikkat çeken bir kavram olduğunu göstermektedir.

Yöntemine göre araştırmalar incelendiğinde araştırmaların %71'i nitel (f = 22), %13'ü betimsel (f = 4), %13'ü ilişkisel (f = 4) ve %3'ü karma (f = 1) desen ile yapıldığı bulunmuştur. İncelenen araştırmaların büyük bir çoğunluğunda nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmalarda yabancılaşma kavramına ilişkin algılar ve deneyimler incelenmiştir. Betimsel ve ilişkisel araştırmalar toplam araştırmalar içerisinde %26'lık bir yüzdeye sahiptir.

Örneklem büyüklüğüne göre incelendiğinde araştırmaların %48'i 0-50 arası katılımcı (f = 15), %26'sı 50-500 arası katılımcı (f = 8), %26'sı 500 ve üzeri katılımcı (f = 8) ile yürütüldüğü bulunmuştur. İncelenen araştırmaların yarısına yakını 50 katılımcıya kadar olan araştırmalar oluşturmaktadır. Bu durumun en temel nedeni araştırmaların büyük çoğunluğunda nitel araştırma yöntemlerinin kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

Çalışma grubuna göre incelendiğinde araştırmaların %42'si yetişkin çocuklar (f = 13), %29'u ebeveynler (f = 9), %19'u hem ebeveyn hem yetişkin çocuklar (f = 6) ve %10'u diğerleri (f = 3) üzerinde yapıldığı anlaşılmaktadır. Diğerleri olarak belirtilen araştırmalar diğer aile üyelerini ve yabancılaşma deneyimi olmayan bireyleri kapsamaktadır. İncelenen araştırmaların yarısına yakını yetişkin çocukların algılarına göre yapılmış olup bu kavrama ilişkin en az çalışılmış grup ise diğerleridir.

Ele aldıkları konular bağlamında incelendiğinde araştırmaların %23'ünü yabancılaşma nedenleri (f = 7), %3'ünü yabancılaşma sıklığı (f = 1), %6'sını kardeşe yabancılaşma (f = 2), %26'sını yetişkin çocukların deneyimleri (f = 8), % 13'ünü ebeveynlerin algıları (f = 4), %6'sını aile üyelerinin aile yabancılaşmasına yönelik algıları (f = 2), %13'ünü terapötik destek (f = 4), %3'ünü kavrama ilişkin algı (f = 1) ve %13'ünü yabancılaşma kavramının diğer değişkenler ile ilişkisi (f = 4) konularının oluşturduğu bulunmuştur. Ele alınan konu bakımından en büyük yüzdeliği yetişkin çocukların deneyimleri oluşturmaktadır. En azını ise yabancılaşma sıklığı ve kavrama ilişkin algı oluşturmaktadır.

Aileye yabancılaşma kavramına ilişkin araştırmalar incelendiğinde sıklıkla yetişkin çocukların ve ebeveynlerinin yabancılaşmaya ilişkin deneyimlerinin araştırıldığı görülmüştür. Buna yönelik yapılan araştırmaların da büyük bir çoğunluğu nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yürütülmüştür. Aileye yabancılaşma kavramının diğer değişkenlerle ilişkisi veya sıklığına yönelik yapılmış araştırmalar daha az sayıdadır. Kavramın daha iyi anlaşılması ve açıklanması adına nicel araştırmalar da yapılması önerilebilir.

Belirlenen anahtar kelimelere göre alanyazın incelemesi sonucunda bu konuda Türkiye'de yapılan bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Türkiye'de aileye yabancılaşma kavramının nasıl algılandığına,

aileye yabancılaşma yaygınlığına ve yabancılaşmanın nasıl deneyimlendiğine ilişkin verilere ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin çoğunlukla toplulukçu bir kültür olması (Kağıtçıbaşı ve Cemalcılar, 2017) da elde edilecek verileri daha da değerli kılmaktadır. Bu doğrultuda Türkiye'de aileye yabancılaşmaya ilişkin araştırmalar yapılması da önerilebilir. Elde edilecek veriler ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve ilgili birimlerinin yürütebileceği önleyici çalışmaların temelini oluşturabilmesine katkı sağlanabilir. Araştırmaların sonuçlarına göre aileye yabancılaşma sürecini başlatan bireylerin olumsuz deneyimlerinin yanı sıra olumlu deneyimleri de bulunmaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde ailelerine yabancılaşmış danışanlar ile çalışan psikolojik danışmanların bu yaşantıya ne anlam atfettiğinin irdelenmesi önerilebilir. Aileye yabancılaşma kavramına yönelik araştırmalarda yetişkin çocukları konu alan araştırmalar diğer konulara göre daha büyük bir yüzdeliğe sahiptir. Bu nedenle üniversitelerin Psikolojik Danışma Merkezleri tarafından ailelerine yabancılaşan bireylerin iyilik hallerini koruyacak çalışmalar yapılabilir.

Ailesinden yabancılaşmış yetişkinler, bağımsızlık elde ettiklerini düşünürken diğer taraftan ailesinden yabancılaşmış olma etiketini taşımanın zorluğunu yaşamaktadır (Costa vd., 2020a). Bu ikilemin yanı sıra ailesine yabancılaşan yetişkinler kendilerini kapsayan ekonomik ve sosyal uygulamaların az olmasından etkilenmektedir (Costa vd., 2020b). Güçlendirme, bireye ve içerisinde bulunduğu bağlama özgü olan dinamik bir müdahale sürecidir (Foster Fishman vd., 1998). Bireylerin yaşadığı hem ekonomik hem de sosyal güçlükler ile güçlendirme yaklaşımını temel alacak şekilde uygulamalar geliştirilmesi önerilebilir. Psikolojik desteğin yanı sıra yetişkin çocukların yabancılaşma yaşantısı nedeniyle içerisinde bulundukları dezavantajlı ekonomik ve sosyal durumlarına yönelik Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile işbirliği içerisinde çalışmalar yapılabilir. Diğer taraftan ebeveynlere yönelik çalışmalar da gerçekleştirilebilir. Ebeveynlere yönelik çalışmalar önleyici kapsamda olup çocuklarıyla sağlıklı ilişkiler geliştirebilmek ve bunu yetişkinlik döneminde de sürdürebilmeleri adına lise öğrencilerinin ebeveynlerine yönelik ilişki becerileri odaklı psiko-eğitim programı düzenlenebilir ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Ebeveyn Okulu ve Aile Eğitim Programları gibi çalışmalara ebeveynlerin katılımları teşvik edilebilir.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

EXTENDED ABSTRACT

Every individual has basic needs that may be physiological or psychological in nature. Loving, being loved, and feeling valued by others are among basic human needs (Glasser, 2010). The family is an environment where these needs can be met. However, some families may not provide environments that meet these needs.

Bowen (2004) states that each individual has unresolved emotional bonds with their parents, although at different levels, and that the intensity of these bonds will result in emotional cutoff. One of the strategies to cut off emotional bonds is estrangement.

Family estrangement is a situation in which an individual voluntarily withdraws physically or emotionally from one or more family members to alleviate tension between them. Estrangement can be physical, emotional, or cyclical in nature (Agllias, 2016a). Family estrangement can be experienced both between parents and children and between siblings. Sibling estrangement can be explained by three approaches: emotional detachment, lack of communication, and legal regulations (Blake et al., 2022; Scharp, 2016).

Family estrangement may be caused by parental neglect and abuse (Scharp et al., 2015), value differences (Gilligan, 2015), and desire for relief (Agllias, 2018). Estranged individuals may perceive this situation as an important loss (Agllias, 2018) and think that family estrangement is a difficult burden to bear (Costa et al., 2020a). Conversely, parents whose children are estranged from them may experience social stigmatization and feel devalued (Agllias, 2013). The reasons for sibling estrangement include favoritism by parents, estrangement from parents, and having many siblings (Blake, 2022; Hank and Steinbach, 2023).

Although family estrangement is an emerging area of research, it has not been studied in Turkey yet. This study is important for examining research on this concept, informing relevant literature, and contributing to future research.

Methodology

The aim of this study is to examine research on family estrangement. This study is a systematic review of research on family estrangement. Document analysis was employed. Research articles on family estrangement were analyzed.

Studies were accessed using the Web of Science database between October-November 2024 using the keywords 'Family Estrangement', 'Parent Estrangement', 'Sibling Estrangement', and 'Estranged Parent'. Of the 366 studies identified, literature review studies, studies before 2010, and studies involving grandparent estrangement were excluded. The remaining 31 studies were included in the analysis.

The Research Classification Form prepared by researchers includes the distribution of analyzed studies by years, research methods used, sample size, study population, study topics, and main results. Categories were created according to the variables examined. Data were categorized. The number of studies in each category and percentages were calculated and reported.

Results

When studies were analyzed by year, the majority were conducted in the last six years. This indicates that family estrangement has attracted scholarly interest in recent years. No studies were published in 2010 and 2012.

Regarding methodology, qualitative research methods were used in the majority. In these studies, perceptions and experiences related to estrangement were analyzed. When sample size is analyzed, nearly half of the studies included up to 50 participants. The main reason for this is the use of qualitative research methods in the majority of studies.

Regarding study populations, almost half of the studies focused on adult children, and the least studied group was other family members. When analyzed by topic, most studies examined the experiences of adult children.

Discussion and Recommendations

Based on these findings, the experiences of adult children and their parents regarding estrangement have been investigated. The majority of studies were conducted using qualitative research methods. There are fewer studies on the relationship of family estrangement with other variables. To better understand and explain this phenomenon, conducting quantitative research is recommended.

Since there is no research on this subject in Turkey, conducting research on family estrangement in Turkey is recommended. Since an individual experiencing parental estrangement will be deprived of an important source of social support, supporting individuals psychologically, socially, and economically may be beneficial.

Therefore, interventions can be developed in cooperation with the Ministry of Family and Social Services to enhance the well-being of individuals and ensure they are not disadvantaged by economic conditions. As preventive measures, psycho-education programs aiming to improve parent-child relationships can be organized, and parents can be encouraged to participate in programs such as Parent School and Family Education Programs.

KAYNAKÇA

- Agllias, K. (2011). No longer on speaking terms: The losses associated with family estrangement at the end of life. *Families in society*, 92(1), 107-113. <https://doi.org/10.1606/1044-3894.4055>.
- Agllias, K. (2013). The gendered experience of family estrangement in later life. *Affilia*, 28(3), 309-321. <https://doi.org/10.1177/088610991349572>
- Agllias, K. (2015). Difference, choice, and punishment: Parental beliefs and understandings about adult child estrangement. *Australian Social Work*, 68(1), 115-129. <https://doi.org/10.1080/0312407X.2014.927897>
- Agllias, K. (2016). Disconnection and decision-making: Adult children explain their reasons for estranging from parents. *Australian Social Work*, 69(1), 92-104. <https://doi.org/10.1080/0312407X.2015.1004355>

- Agllias, K. (2016). *Family estrangement: A matter of perspective*. Routledge.
- Ali, M. B. (2022). One father's journey toward peace: Integrating the Qur'an into narrative therapy to address loss from parent-child estrangement. *Families in Society*, 103(4), 463-474. <https://doi.org/10.1177/104438942210871>
- Agllias, K. (2018). Missing family: The adult child's experience of parental estrangement. *Journal of Social Work Practice*, 32(1), 59-72. <https://doi.org/10.1080/02650533.2017.1326471>
- Allen, J., & Moore, J. (2017). Troubling the functional/dysfunctional family binary through the articulation of functional family estrangement. *Western Journal of Communication*, 81(3), 281-299. <https://doi.org/10.1080/10570314.2016.1250156>
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497-529.
- Blake, L., Bland, B., & Imrie, S. (2020). The counseling experiences of individuals who are estranged from a family member. *Family Relations*, 69(4), 820-831. <https://doi.org/10.1111/fare.12385>
- Blake, L., Bland, B., & Rouncefield-Swales, A. (2023). Estrangement between siblings in adulthood: A qualitative exploration. *Journal of Family Issues*, 44(7), 1859-1879. <https://doi.org/10.1177/0192513X211064876>
- Blake, L., Rouncefield-Swales, A., Bland, B., & Carter, B. (2023). An interview study exploring clients' experiences of receiving therapeutic support for family estrangement in the UK. *Counselling and Psychotherapy Research*, 23(1), 105-114. <https://doi.org/10.1002/capr.12603>
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Bowen, M. (2004). *Family therapy in clinical practice*. Rowman & Littlefield.
- Cambridge University Press & Assessment. (n.d.). Alienation. In Cambridge dictionary. Retrieved January 6, 2025, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-turkish/alienation>
- Cambridge University Press & Assessment. (n.d.). Estrangement. In Cambridge dictionary. Retrieved January 6, 2025, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-turkish/estranged?q=Estrangement>
- Oxford University Press. (n.d.). Marginalization. In Oxford English dictionary. Retrieved January 6, 2025, from <https://www.oed.com/search/dictionary/?scope=Entries&q=marginalization>
- Carr, K., Holman, A., Abetz, J., Kellas, J. K., & Vagnoni, E. (2015). Giving voice to the silence of family estrangement: Comparing reasons of estranged parents and adult children in a nonmatched sample. *Journal of Family Communication*, 15(2), 130-140. <https://doi.org/10.1080/15267431.2015.1013106>
- Coleman, J., Cowan, P. A., & Pape Cowan, C. (2022). Attachment security, divorce, parental estrangement, and reconciliation. *Journal of Social and Personal Relationships*, 39(3), 778-795. <https://doi.org/10.1177/02654075211046305>
- Conti, R. P. (2015). Family estrangement: Establishing a prevalence rate. *Journal of Psychology and Behavioral Science*, 3(2), 28-35. <https://doi.org/10.15640/jpbs.v3n2a4>

- Costa, C., Taylor, Y., Goodfellow, C., & Ecochard, S. (2020). Estranged students in higher education: Navigating social and economic capitals. *Cambridge Journal of Education*, 50(1), 107-123. <https://doi.org/10.1080/0305764X.2019.1648639>
- Costa, C., Taylor, Y., Goodfellow, C., & Ecochard, S. (2020). Student estrangement in higher education: identity formation and the struggle against stigma. *British Journal of Sociology of Education*, 41(5), 685-700. <https://doi.org/10.1080/01425692.2020.1770575>
- Creswell, J. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3. b.) SAGE.
- Dattilio, F. M., & Nichols, M. P. (2011). Reuniting estranged family members: A cognitive-behavioral-systemic perspective. *The American Journal of Family Therapy*, 39(2), 88-99. <https://doi.org/10.1080/01926187.2010.530169>
- Fitness, J. (2005). Bye bye, black sheep: The causes and consequences of rejection in family relationships. In K. D. Williams, J. P. Forgas, & W. Von Hippel (Eds.), *The social outcast: Ostracism, social exclusion, rejection, and bullying* (pp. 263–276). CRC Press.
- Foster-Fishman, P. G., D. A. Salem, S. Chibnall, R. Legler ve C. Yapchai. (1998). Empirical support for the critical assumptions of empowerment theory. *American Journal of Community Psychology*, 26(4), 507-536. <https://doi.org/10.1023/A:1022188805083>.
- Gardner, R. A. (1985). Recent trends in divorce and custody litigation. *The Academy Forum*, 29(2.), 3-7.
- Gilligan, M., Suitor, J. J., & Pillemer, K. (2015). Estrangement between mothers and adult children: The role of norms and values. *Journal of Marriage and Family*, 77(4), 908-920. <https://doi.org/10.1111/jomf.12207>
- Gilligan, M., Suitor, J. J., & Pillemer, K. (2022). Patterns and processes of intergenerational estrangement: A qualitative study of mother–adult child relationships across time. *Research on Aging*, 44(5-6), 436-447. <https://doi.org/10.1177/01640275211036966>
- Glasser, W. (2010). *Reality therapy: A new approach to psychiatry*. HarperCollins e-books.
- Hank, K. (2024). Emerging Ideas. Family estrangement and its association with life satisfaction and depressiveness in adulthood. *Family Relations*, 2024, 1-8. <https://doi.org/10.1111/fare.13063>
- Hank, K., & Steinbach, A. (2023). Sibling estrangement in adulthood. *Journal of Social and Personal Relationships*, 40(4), 1277-1287. <https://doi.org/10.1177/02654075221127863>
- Kağıtçıbaşı, Ç. & Cemalcılar, Z. (2017). *Dünden bugüne insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş*. Evrim Yayınevi.
- Kelly, J. B., & Johnston, J. R. (2001). The alienated child: A reformulation of parental alienation syndrome. *Family court review*, 39(3), 249-266. <https://doi.org/10.1111/j.174-1617.2001.tb00609.x>.
- Li, T., & Zhang, Y. (2023). Intergenerational relationships across multiple children and older parents' depressive symptoms in China—a resource contingency perspective. *The Journals of Gerontology: Series B*, 78(5), 925-937. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbad004>

- Lin, I. F., Brown, S. L., & Mellencamp, K. A. (2024). Gray divorce and parent-child disconnectedness: Implications for depressive symptoms. *Journal of Marriage and Family*, 86(1), 95-110. <https://doi.org/10.1111/jomf.12936>
- Linden, A. H., & Sillence, E. (2021). "I'm finally allowed to be me": parent-child estrangement and psychological wellbeing. *Families, Relationships and Societies*, 10(2), 325-341. <https://doi.org/10.1332/204674319X15647593365505>
- Melvin, K., & Hickey, J. (2022). The changing impact and challenges of familial estrangement. *The Family Journal*, 30(3), 348-356. <https://doi.org/10.1177/10664807211035490>
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., ... & Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *International Journal of Surgery* (88), 105906. <https://doi.org/10.1136/bmj.n71>
- Rittenour, C., Kromka, S., Pitts, S., Thorwart, M., Vickers, J., & Whyte, K. (2018). Communication surrounding estrangement: Stereotypes, attitudes, and (non) accommodation strategies. *Behavioral Sciences*, 8(10), 96. <https://doi.org/10.3390/bs8100096>
- Scharp, K. M. (2016). Family estrangement. *Encyclopedia of Family Studies*, 1-4. <https://doi.org/10.1002/9781119085621.wbef458>
- Scharp, K. M. (2019). "You're not welcome here": A grounded theory of family distancing. *Communication Research*, 46(4), 427-455. <https://doi.org/10.1177/0093650217715542>
- Scharp, K. M. (2020). Taking sides and feeling caught: Communicative complications for immediate family members of estranged parent-child dyads. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(4), 1053-1072. <https://doi.org/10.1177/0265407519886360>
- Scharp, K. M., Thomas, L. J., & Paxman, C. G. (2015). "It was the straw that broke the camel's back": Exploring the distancing processes communicatively constructed in parent-child estrangement backstories. *Journal of Family Communication*, 15(4), 330-348. <https://doi.org/10.1080/15267431.2015.1076422>
- Scharp, K. M. (2021). Thematic co-occurrence analysis: Advancing a theory and qualitative method to illuminate ambivalent experiences. *Journal of Communication*, 71(4), 545-571. <https://doi.org/10.1093/joc/jqab015>
- Scharp, K. M., & McLaren, R. M. (2018). Uncertainty issues and management in adult children's stories of their estrangement with their parents. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(6), 811-830. <https://doi.org/10.1177/0265407517699097>
- Schoppe-Sullivan, S. J., Coleman, J., Wang, J., & Yan, J. J. (2023). Mothers' attributions for estrangement from their adult children. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*, 12(3), 146. <https://doi.org/10.1037/cfp0000198>